

A woman with curly hair, wearing a blue beanie and a brown and white patterned coat, is looking down at a smartphone in her hand. The background is a blurred indoor setting with a circular mirror and a window with blue square panes.

Kela|Fpa[®]

**Oma väylä -kuntoutusta toteuttavien
palveluntuottajien
yhteistyötapaaaminen**

Osa 17
20.5.2025 klo 9-10.00

Tapaamisen sisältö

1. Tilaisuuden avaaminen
2. Ajankohtaista
3. Etuusohjauksen ja ratkaisutyön terveiset
4. Kirjo-projektin terveiset
5. Kysymysten purkua
6. Tilaisuuden päättäminen klo 10.00

Seuraavat palveluntuottajien yhteistyötilaisuudet

- Osa 18 tiistai 9.9.2025 klo 9-10, ennakkokysymykset 2.9. mennessä osoitteeseen kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi
- Osa 19 tiistai 16.12.2025 klo 9-10, ennakkokysymykset 9.12. mennessä osoitteeseen kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi

Tilaisuuden materiaali löytyy osoitteesta www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kuntoutuspalvelut-palveluntuottajille-tapahtumat-ja-koulutukset

- Tarkistakaa tietonne ajantasaisuus palveluntuottajahaussa, ja tehkää tarvittavat muutokset Rekun kautta
- Koulutustilaisuudet palveluntuottajille (Kela.fi) [Kuntoutuksen tapahtumat ja koulutukset–Yhteistyökumppanit - kela.fi](#) → Myös tämän tilaisuuden materiaali
- Tiedotteet (Kela.fi) [Ajankohtaista kuntoutuksen palveluntuottajille – Yhteistyökumppanit - kela.fi](#)
- Verkkosivu (Kela.fi) [Rekisteröitymismenettelyn kokeilu](#)
- Sähköpostiosoitteet
 - Palvelun sisältö ja toteutus
 - kuntoutus_palvelukuvaukset@kela.fi
 - Rekisteröitymismenettely ja järjestelmät
 - kuntoutus.rekisteroityminen@kela.fi
 - Sopimukset
 - kuntoutus_sopimushallinta@kela.fi

Ratkaisutyön terveiset

Kati Salonpää

Kela|Fpa^A

Kuntoutuksen keskeytyminen

- Yhteydenotto ajoissa Kelaan, jos näyttää että kuntoutus keskeytyy tai ei toteudu palvelukuvauksen mukaisesti. Oma väylä –kuntoutus myönnetään asiakkaalle vain kerran, eikä ole asiakkaan edun mukaista, jos myönnetty kuntoutua ei toteudu myönnetyssä ajassa. Pääsääntöisesti kuntoutuksen voimassaoloaikaa ei yleensä pidennetä vaan palveluntuottajan tulisi huolehtia siitä, että kuntoutus toteutuu palvelukuvauksen mukaisesti myönnetyssä ajassa.
- Nuoren tulee olla sitoutunut osallistumaan myös ryhmäkäynteihin ja tämä tulee keskustella nuoren kanssa jo kuntoutuksen alkuvaiheessa

Laskutus

- Sopimuksen mukaan palveluntuottaja käyttää laskutuksessaan hintaliitteen mukaisia hintoja ja hintalajeja
- Kuntoutuskustannusten maksajilta on tullut toive, että palveluntuottajat kiinnittäisivät huomiota käytettävien hintalajien nimiin
- Palveluntuottajan tulisi käyttää laskutuksessa hintalajin tarkennetta esim. "Tapaaminen 60 min" sen sijaan, että käytetään nimeä "Hinta 1" tai "Hinta 2"
- Tämä nopeuttaa huomattavasti laskun käsittelyä ja maksamista ja vähentää tarkistamisen tarvetta (koskee kaikkia kuntoutuspalveluita).

Ajankohtaista

Ville Rätty

Kela|Fpa[®]

Ajankohtaista

- Uudistuneen Oma väylä -kuntoutuksen rekisteröityminen alkaa 3.4.2025 ([tiedote 10.2.2025](#))
 - Rekisteröityminen palveluntuottajaksi uudistuneeseen Oma väylä -kuntoukseen alkaa 3.4.2025. Palvelun tuottaminen alkaa 1.6.2025.
 - Uudistuneeseen Oma väylä -kuntoutukseen rekisteröityessään palveluntuottajat ilmoittavat uuden asiakasmäärän vuodelle 2025.
- Rekisteröitymisen aikataulu
 - Rekisteröitymisen ehdot julkaistaan Kelan verkkosivuilla 3.3.2025.
 - Rekisteröityminen suomen- ja ruotsinkieliseen palveluun alkaa 3.4.2025.
 - Palveluntuottajien tiedot näkyvät Kelan palveluntuottajahaussa 1.6.2025 alkaen.
 - Kela tekee kuntoutuspäätöksiä 1.6.2025 alkaen.
 - Palvelujen tuottaminen alkaa 1.6.2025.

Ajankohtaista

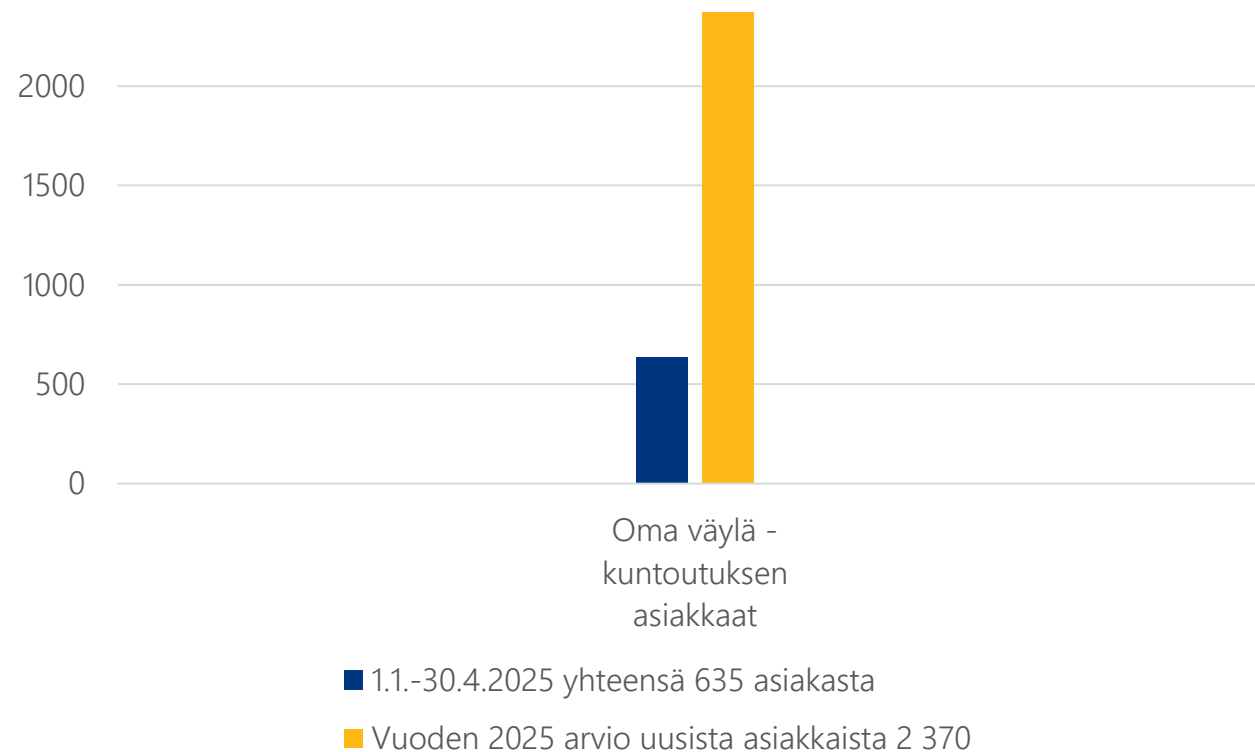
- Kela irtisanoo päättyvän Oma väylä- kuntoutuksen sopimukset ([tiedote 10.2.2025](#))
 - Kela irtisanoo Kelan ja palveluntuottajien väliset toistaiseksi voimassa olevat sopimukset 2.4.2025 ja sopimukset päättyvät 31.5.2025.
 - Kela lähettää palveluntuottajan sopimuksesta vastaavalle henkilölle irtisanomisilmoituksen sähköpostitse maaliskuun aikana.
 - Palveluntuottajat voivat rekisteröityä päättyvään Oma väylä -kuntoutukseen 28.2.2025 saakka.
 - Sopimuksen mukaan palveluntuottaja voi toteuttaa loppuun niiden asiakkaiden kuntoutuksen, joille on tehty kuntoutuspäätös tällä hetkellä voimassa olevan sopimuskauden aikana. Näiden asiakkaiden kuntoutus toteutetaan loppuun vanhan palvelukuvauksen, sopimuksen ja hintojen mukaisesti. Kela tekee asiakaspäätöksiä päättyvään Oma väylä -kuntoutukseen 31.5.2025 saakka.

Oma väylä -kuntoutuksen asiakasmäärät

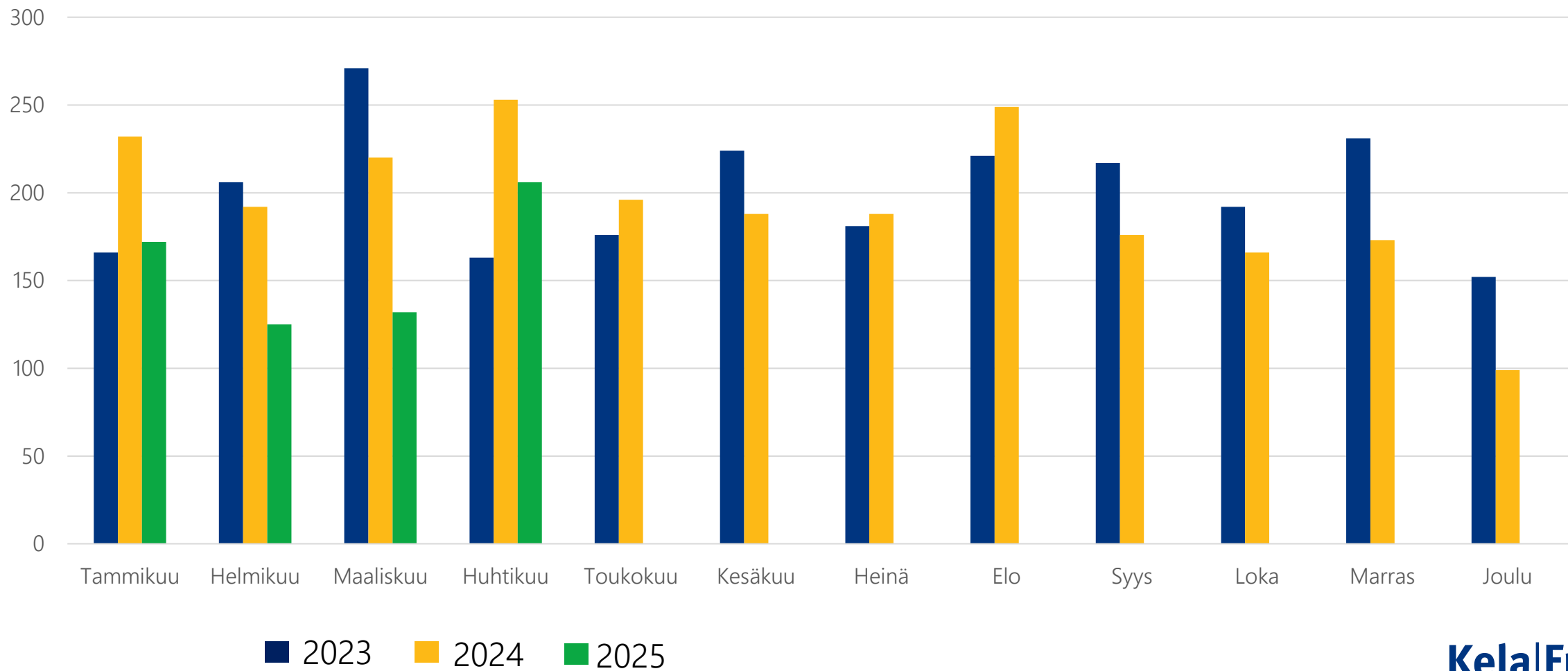
Uudet asiakkaat

- v. 2021 yhteensä 1 381 uutta asiakasta
- v. 2022 yhteensä 2 156 uutta asiakasta
- v. 2023 yhteensä 2 400 uutta asiakasta
- v. 2024 yhteensä 2 445 uutta asiakasta
- v. 2025 asiakasmääräarvio
 - 1/5.2025 635 uutta asiakasta

Uusien asiakkaiden kokonaismäärä

Oma väylä -kuntoutuksen uudet asiakkaat 2023-25

Kirjo-projektin terveiset

Riina-Maria Leskelä

Kela|Fpa

A photograph of a woman and a man in winter clothing. The woman, on the left, is wearing a grey turtleneck, a grey coat, and blue earmuffs. She is smiling and looking towards the man. The man, on the right, is wearing a red beanie, a yellow puffer coat, and a black and white plaid scarf. He is looking back at the woman. They are standing outdoors near a metal structure.

Kela|Fpa[®]

**Kysely Kelan kuntoutuksen palveluntuottajille:
Neurokirjon lasten ja nuorten
kuntoutuspalveluihin
ohjautuminen**

Riina-Maria Leskelä, projektipäällikkö

Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa – projekti (Kirjo-projekti)

- Syksyllä 2024 alkanut Kelan ja hyvinvointialueiden yhteistyöprojekti
- Projektissa kehitetään neurokirjon lasten ja nuorten palveluja ja Kelan kuntoutukseen ohjautumista
- Projektin alkaessa haluttiin kartoittaa sekä ammattilaisten että asiakkaiden näkemyksiä
- Tavoitteena saada tietoa, jakaa tietoa ja osallistaa kumppaneita ja sidosryhmiä
- [Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa | Kumppanit | Kela](#)

Kuntoutuksen palveluntuottajien kysely

- Kysely oli alun perin avoinna marraskuussa 2024, muistutusviesti ja vastausajan pidennys joulukuulle 2024
- Kyselyyn pyydettiin vastauksia sähköpostin kautta Kelan LAKU- ja Oma väylä –kuntoutusten sekä sopeutumisvalmennuksen palveluntuottajilta
- Vastauksia saatiin 33 kpl

Kela|Fpa[®]

Kuntoutuksen palveluntuottajien näkemykset

Vastaajien taustatiedot

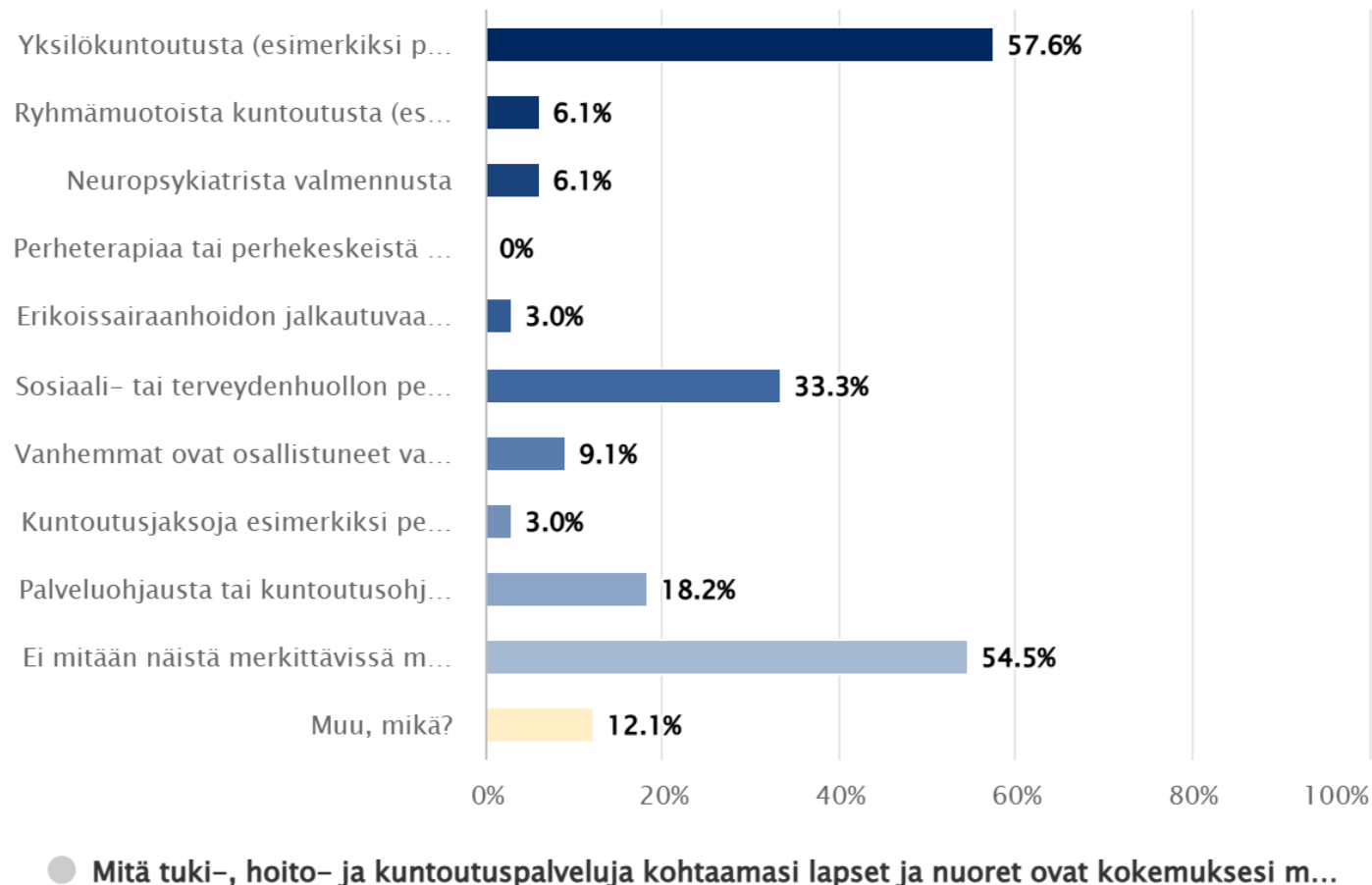
- Uusimaa, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa, Päijät-Häme parhaiten edustettuina (väh. 5 vastaajaa)
- Useimmat työskentelivät ainakin Oma väylä –kuntoutuksessa (23 vastaajaa)
- Vastaajista suurin osa sairaanhoitajia (30%), sosiaalityöntekijöitä/sosionomeja (26%) tai psykologeja/neuropsykologeja (22%)

Ohjautuminen Kelan kuntoutuspalveluihin

Kysymys 1

Mitä tuki-, hoito- ja kuntoutuspalveluja kohtaamasi lapset ja nuoret ovat kokemuksesi mukaan useimmiten saaneet ennen Kelan neuropsykiatrisiin kuntoutuspalveluihin ohjaamista? Palvelut on voitu toteuttaa julkisena palvelutuotantona tai hankkia ostopalveluna. Valitse ne palvelut, joita on kokemuksesi mukaan saatu usein.

Saadut palvelut ennen Kelan kuntoutusta

Ohjautuminen Kelan kuntoutuspalveluihin

Vastaajien mukaan ennen Kelan kuntoutukseen ohjautumista useimmiten oli saatu:

Yksilökuntoutusta (58%)

Sosiaali- tai terveydenhuollon perustason kotiin vietävää perhetyötä (33%)

Ei mitään mainituista merkittävässä määrin (55%)

Kysymys 2

2. Arvioi seuraavien väitteiden toteutumista eri kuntoutuspalveluiden (sopeutumisvalmennus, LAKU, Oma väylä) kohdalla:

- Ohjautuminen palveluun tapahtuu asiakkaan kuntoutuksen näkökulmasta oikea-aikaisesti
- Ohjautumisen prosessi on selkeä ja sujuva
- Palvelujen kohderyhmät ovat selkeät

Ohjautuminen palveluun tapahtuu asiakkaan kuntoutuksen näkökulmasta oikea-aikaisesti

- Väitteestä oltiin pääsääntöisesti samaa mieltä
- Eniten epäilyksiä oikea-aikaisuudesta oli LAKU-perhekuntoutuksen kohdalla:
 - 31% vastaajista oli väitteestä **eri mieltä** (n = 13)
 - Muutama avovastaus: koettiin, että kuntoutukseen tullaan liian myöhään

Ohjautumisen prosessi on selkeä ja sujuva

- Yli puolet (54%) LAKU:ssa työskentelevistä vastaajista oli **eri mieltä** (n = 13)
- Kärjistäen: avovastauksissa mainittiin asiakkaiden sekavat tilanteet, hv-alueiden sekavat käytännöt ja Kelan sekavat ohjeet
 - Vrt. Oma väylässä 75% vastaajista oli **samaa mieltä** (n = 24)

Palvelujen kohderyhmät ovat selkeät

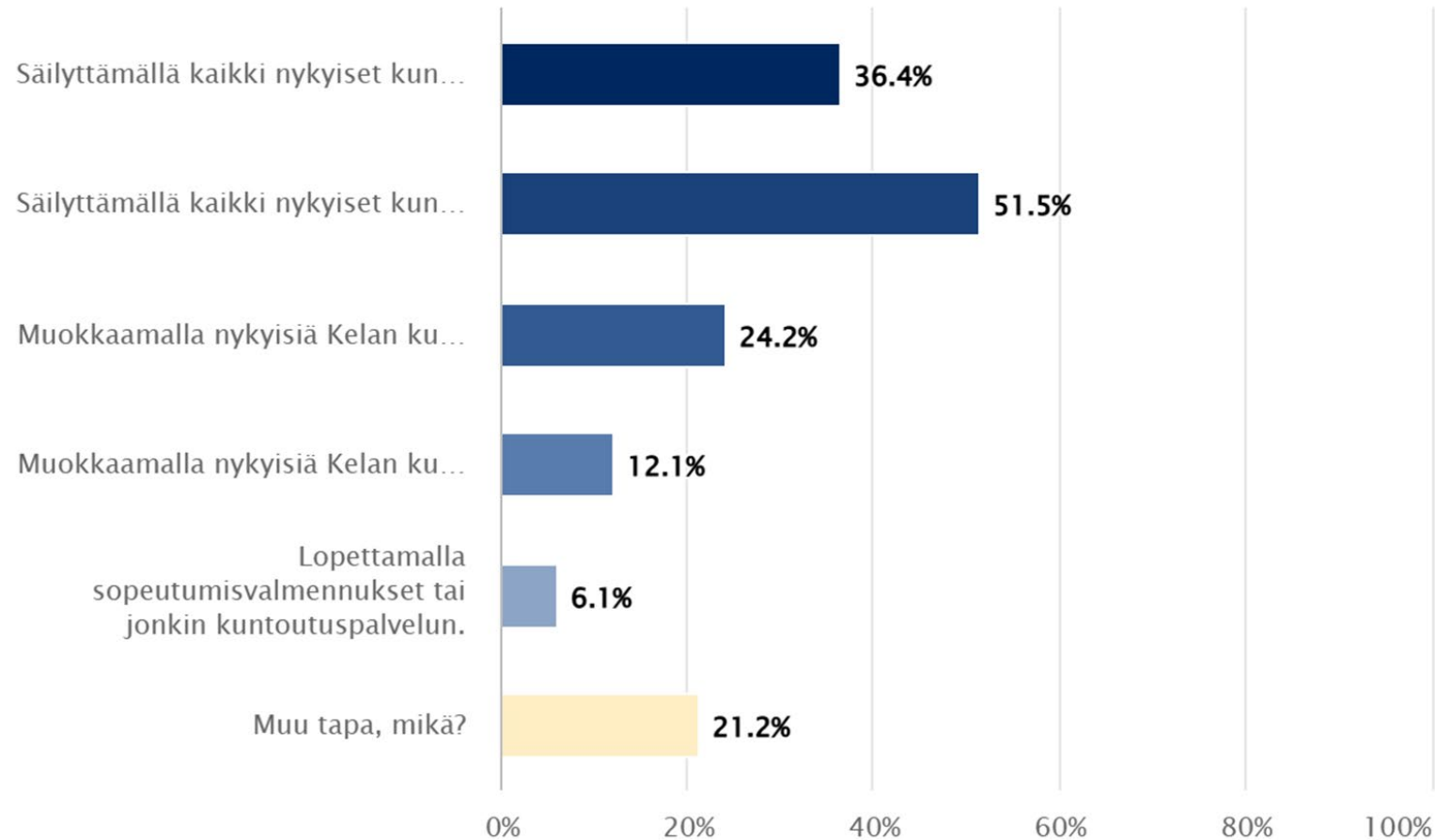
- Kohderyhmät koettiin kaikissa kolmessa palvelussa selkeiksi (sopeutumisvalmennukset, LAKU, Oma väylä)

Tulevaisuuden kehittämistarpeet

3. Millä keinoin Kelan neuropsykiatrisia kuntoutuspalveluja voitaisiin tulevaisuudessa paremmin kohdentaa niistä eniten hyötyville? (n = 33)

- Säilyttämällä nykyiset kuntoutuspalvelut, mutta rajaamalla ne entistä tiukemmin niille, jotka ovat saaneet kattavasti hoitoa ja palveluja ensin hyvinvointialueilta (52 % vastaajista)
- Säilyttämällä nykyiset kuntoutuspalvelut, mutta tekemällä tiukempia rajoituksia esimerkiksi diagnoosi- tai ikäryhmiin, jotka voivat kuntoutusta hakea. (37% vastaajista)
- Muokkaamalla nykyisiä Kelan kuntoutuspalveluja kevyemmiksi ja lyhyemmiksi, jolloin kuntoutusta voitaisiin pienemmällä rahoituksella myöntää useammalle hakijalle (24 % vastaajista)

Kuinka Kelan neuropsykiatrisia kuntoutuspalveluja voitaisiin tulevaisuudessa paremmin kohdentaa?

Tulevaisuuden kehittämistarpeet

3. Millä keinoin Kelan neuropsykiatrisia kuntoutuspalveluja voitaisiin tulevaisuudessa paremmin kohdentaa niistä eniten hyötyville?

- **Muu tapa, mikä:** lyhentämällä tai lakkauttamalla sopeutumisvalmennukset, vähentämällä ryhmäkertojen määrää, suunnittelemalla kuntoutusjaksot joustavammin niin että ensin saisi pienemmän määrän kuntoutuskertoja ja tarvittaessa lisää
- Avovastauksissa tuotiin toisaalta esiin hyvinvointialueiden palvelujen toimimattomuus ja riittämättömyys

Tulevaisuuden kehittämistarpeet

4. Millainen kuntoutuspalvelujen kokonaisuus mielestäsi vastaisi parhaiten neurokirjon lasten ja nuorten kuntoutustarpeisiin tulevaisuudessa? Mitä elementtejä se sisältäisi? (n=33)

Varhainen tuki ja riittävät resurssit hyvinvointialueilla:

- Perustason hoitopalveluiden ja lasten kuntoutuksen resurssien vahvistaminen
- Neuvoloiden, päiväkotien, koulujen ja toisen asteen oppilaitosten tulisi integroida neurokirjon tuki osaksi toimintaansa.
- Alueelliset erot palveluiden saatavuudessa ovat suuria, joten lisätukien ja kuntoutusten merkitys korostuu.

Vanhempien ja perheen mukanaolo: Lasten kuntoutuksessa vanhemmuus on keskiössä, ja heidän ohjauksensa on olennainen osa kuntoutusta. Koska neurokirjon lasten perheissä esiintyy usein neurokirjon piirteisyyttä myös vanhemmilla, perheen kokonaisvaltainen huomiointi on tärkeää kuntoutuksen vaikuttavuuden kannalta. Kotiin vietävä ja arjen ympäristöissä tapahtuva työskentely on ylipäänsä tärkeää.

Pitkäkestoisuus: Kuntoutuksen tulisi kestää vähintään vuoden, jotta todelliset tarpeet ehditään kartoittaa ja muutosprosessi viedä läpi. Nykyiset käyntimäärät eivät ole riittäviä vaikuttavan ja pysyvän muutoksen aikaansaamiseksi. Erityisesti autismikirjon lasten ja nuorten kohdalla luottamuksellisen suhteen rakentaminen vaatii aikaa.

Tuki koko elämänkaaren ajan: Kuntoutusta tulisi olla saatavilla eri elämänvaiheissa, koska neurokirjon diagnoosit saadaan usein myöhäisessä vaiheessa.

Vertaistuen merkitys: tiedon ja vertaistuen tulisi olla tasapainossa. Vertaistuellinen toiminta on kustannustehokasta. Ihmisten välistä aitoa kohtaamista ei voida korvata tekoälyllä tai digitaalisilla ratkaisuilla. Tämän vuoksi vertaistuki on keskeinen osa kuntoutusta.

Moniammatillinen työskentely: Neurokirjon lasten ja nuorten kuntoutuksessa tarvitaan eri ammattilaisten osaamista.

Palvelujärjestelmän joustavuus: Käyntimäärien ja palvelun keston pitäisi vastata asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita.

- Neuropsykiatrisen valmennuksen roolia tulisi kasvattaa eri kuntoutusmuotojen sisällä, myös kouluissa ja hyvinvointialueiden palveluissa.
- Ryhmämuotoiset kuntoutusmenetelmät ovat hyödyllisiä, mutta niiden määrä tulee pitää kohtuullisena.
- Toiminnalliset menetelmät: Esim. eläin- ja luontoavusteinen kuntoutus, musiikki- ja taideryhmät voisivat olla entistä enemmän mukana kuntoutuksessa.
- Oma Väylä -kuntoutus koetaan hyväksi ja toimivaksi. Tapaamisten määrä ei saisi vähentyä, jotta tuloksia saadaan aikaan.

5. Mikä on oman kokemuksesi mukaan suurin haaste tai puute, joka vaikeuttaa neurokirjon lasten ja nuorten pärjäämistä ja sujuvaa arkea työskentelymaakunnassasi tällä hetkellä? (n = 32)

- **Nepsy-osaamisen ja resurssien puute kouluissa ja varhaiskasvatuksessa:** Opettajien ja varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaaminen neurokirjon tukemisessa on riittämätöntä, ja resurssit ovat vajavaiset. Opettajien ymmärryksessä on valtavia eroja; toiset toteuttavat lähes kuntoutuksellista opetusta, kun taas toisissa tapauksissa lasten hyvinvointi voi vaarantua vahingollisen toiminnan vuoksi. Opiskelijoiden tukimuodot ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa ovat riittämättömiä, eikä koulutusjärjestelmä aina tue neurokirjon nuoria tarpeeksi.
- **Terveydenhuollon ruuhkautuminen:** Perusterveydenhuollossa ei ole riittävästi nepsy-kuntoutukseen erikoistuneita ammattilaisia. Lähetteitä ei kirjoiteta riittävästi, mikä hidastaa diagnosointia ja hoidon aloitusta. Erikoissairaanhoidon pääsy on vaikeaa, ja terveydenhuollon prosessit ovat jäykkiä. Neurokirjon nuorilla esiintyy mielenterveyshaasteita, mutta palvelut ovat ruuhkautuneet ja hoitoon pääsy on vaikeaa. Lääkärivaje.

- **Palvelujärjestelmän hajanaisuus ja yhteistyön puute:** Sosiaali- ja terveystalvelut eivät tee riittävästi yhteistyötä keskenään tai koulujen kanssa, mikä vaikeuttaa perheiden saamaa tukea. Asiakkaat siirtyvät ammattilaiselta toiselle ilman selkeää vastuunkantajaa. Työntekijät vaihtuvat usein, eikä uusilla ammattilaisilla ole riittävästi tietoa esimerkiksi Kelan palveluista.
- **Riittämättömät tukimuodot perheille:** Kuntoutuksen jälkeinen vanhemmuuden tuki on heikkoa, mikä kuormittaa perheitä. Perheiden tuen saatavuus liian myöhään: Tuki tulee usein vasta esiteini- tai teini-iässä, jolloin haasteet ovat jo ehtineet kasautua.
- **Alueelliset erot palveluissa:** Eri maakunnissa palvelut vaihtelevat merkittävästi. Toisilla alueilla perheet saavat apua heti, toisilla alueilla he joutuvat odottamaan vuosia. Palvelut keskittyvät suurimpiin keskuksiin, mikä jättää pienemmät kunnat vähäisemmälle tuelle.

6. Muut terveiset ja kehittämis ehdotukset Kelalle (n = 17)

Kuntoutuksen laadun priorisointi: Kelan tulisi painottaa laatua hinnan sijaan, sillä halvemmat kuntoutukset eivät ole yhtä vaikuttavia. Asiakkaiden tulisi mahdollisesti saada valita palveluntuottajansa kilpailutuksen sijaan.

Kelan ja hyvinvointialueiden yhteistyö: Tiiviimpää yhteistyötä tarvitaan, jotta perheet eivät jää yksin neurokirjon haasteiden kanssa.

Ammattilaisille suunnattu tiedotus: Kelan tulisi järjestää tietoiskuja esimerkiksi vammaistuesta, jotta perheitä voidaan ohjata paremmin.

Kaksoisdiagnoosin haasteet: ADHD:n ja autismikirjon yhteisvaikutus tekee kuntoutuksesta erityisen vaativaa, ja sitä tulisi kehittää paremmin.

Kuntoutuksen joustavuus: Kuntoutus pitäisi toteuttaa yksilöllisesti ja joustavasti, niin että sen vaikuttavuutta arvioidaan asiakkaan sisäisen kokemuksen perusteella eikä vain ulkoisin mittarein.

Päätösprosessin epäselvyys: Asiakkaat ovat epätietoisia siitä, miten ja millä aikataululla päätöksiä Kelassa tehdään.

LAKU-perhekuntoutus

Kuntoutuksen ja tuen jatkumo: Kun perheet ovat käyneet läpi Lakun ja Sovan, tuen jatkuminen on epävarmaa, erityisesti jos hyvinvointialueet eivät tarjoa lisäpalveluita.

Lakun kehittäminen: Lapsille ryhmätapaamiset voivat olla epämiellyttäviä, joten toiminnallisia ryhmiä tulisi kehittää.

Kentän palautteen kuunteleminen: Lakun ryhmäkokojen aiheuttamat haasteet ja asiakkaiden kokemusten huomioiminen palvelujen kehittämisessä ovat tärkeitä.

Laku-kuntoutuksen tarve: Määrärahojen rajallisuus mietityttää, mutta kuntoutukselle on suuri tarve ja sen koetaan tukevan perheiden arkea merkittävästi.

Oma väylä -kuntoutus

Oma Väylä -kuntoutuksen säilyttäminen: Palvelu koetaan hyödylliseksi ja sen supistamista tai lopettamista ei toivota. Neuropsykologinen arvio osana Oma Väylää voisi olla hyödyllinen.

Neurokirjon nuoret väliinputoajina: Sopeutumisvalmennuspalveluiden puute ja Nuotti-valmennuksen tiukennukset vaikeuttavat nuorten ja nuorten aikuisten tilannetta.

Kiitos!

Riina-maria.leskela@kela.fi

Kysymykset ja vastaukset

Kela|Fpa[®]

Ennakkokysymykset

- Uusi Oma väylä, tuleeko tuon seurantayhteydenoton (1-3kk) tapahtua kuntoutuksen kokonaiskeston (12 kk) sisällä, eli näin ollen varsinainen kuntoutus tulisi toteutua 9–11 kuukauden sisällä?
 - Vastaus: 1.6. alkavan uudistuvan Oma väylä -kuntoutuksen palvelukuvauksen kohdassa 3.3 Oma väylä -kuntoutuksen kesto todetaan:

Kuntoutus on toteutettava 12 kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta lukien, kun kuntoutuspäätös on annettu. Tähän aikaan sisältyvät myös ennakko- ja seurantayhteydenotot asiakkaaseen (sisältyvät tapaamisten hintaan, ei erillistä hintalajia).
- Sama kysymys toki koskee nyt voimassa olevaa palvelukuvausta, jossa kuntoutukseen kuuluu 1-3 seurantatapaamista, tosin pidemmällä aikavälillä toteutettavaksi?
 - Vastaus: Nykyisessä väistyvässä Oma väylä -kuntoutuksessa: Kuntoutus tulee toteuttaa 12 kk kuluessa, jonka jälkeen toteutetaan seurantatapaamiset. Väistyvässä Oma väylä -palvelussa on oma hintaluokkansa tapaamisille.

- Kahden ammattihenkilön toteuttamat tapaamiset: Onko mahdollista pilkkoa em. käyntien hinnat kahteen osaan? Meillä on usein työparina työsuhteinen henkilö ja ammatinharjoittaja, jolloin olisi tärkeää saada molemmille työntekijöille käynnistä laskutus. Myös työsuhteisilla työntekijöillä saattaa olla erilaisia palkkamalleja, mm. suoriteperustaista palkanosaa, jolloin kahden ammattihenkilön käynnit olisi tärkeää saada jaettua
 - Vastaus. Kustannuksia ei voi jakaa tai pilkkoa. Palveluntuottaja laskuttaa kustannukset Kelasta hintaliitteen mukaisilla hinnoilla asiakaskohtaisesti yhtenä kokonaisuutena yhdessä tilityksessä / verkkolaskussa.
- Onko kahden ammattihenkilön tapaamisissa mahdollista, että toinen työparin jäsen osallistuu tapaamiseen etäyhteydellä?
 - Vastaus: "Hybridimalli" ei ole mahdollinen. Yksilötapaamisiin osallistuvat asiakas (ja tarpeen mukaan hänen läheisensä), aina vähintään 1 moniammatillisen tiimin jäsen sekä tarvittaessa asiakkaan arkeen liittyvät toimijat, joiden läsnäolosta on sovittu yhdessä asiakkaan kanssa.

- Mistä johtuvat nämä kohtuuttomat jopa n.45% hintojen alennukset?
 - Vastaus: Oma väylä -kuntoutuksen kysyntä on ollut huomattavasti suurempaa kuin Kelassa alun perin arvioitiin eikä Oma väylä -kuntoutuksen kysyntään voida pitkällä tähtäimellä vastata Kelan harkinnanvaraisen kuntoutuksen määrärahalla. Tästä johtuen palvelua on kevennetty ja perustettu uusi rekisteröitymismenettely. Tässä yhteydessä myös hinnat on määritelty uudelleen.
 - Kuntoutujalle tai hankitun kuntoutuspalvelun tuottajalle voidaan korvata kuntoutuksesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset (KKRL, 15.7.2005/566). Määritellyn hinnan tulee olla kohtuullinen huomioiden Kelan kustannukset, markkinoiden yleinen hintataso ja palvelun laatuvaatimukset. Rekisteröitymismenettelyssä hintojen määrittelyssä käytetään monipuolisesti erilaisia hintojen määrittelyn lähteitä ja hintatietoja. Hintatietojen keräämisen jälkeen hinnoittelussa huomioidaan palvelun erityisvaatimukset esimerkiksi palvelun kohderyhmä ja ammattihenkilöt, vaadittavat tilat sekä alueellinen asiakasmäärä ja matkat arjen ympäristöön. Lisäksi huomioidaan mahdollisimman ajantasainen tieto markkinoiden yleisestä hintatasosta samantyyppisissä palveluissa.

- Miksi asiakastapaamis määriä on vähennetty (-26%) vaikka niitä on nytkin jo ollut liian vähän? Alunperinhän tätä piti saada jopa kolmeksi vuodeksi. Tämä on väärin sekä asiakkaita että palveluntuottajia kohtaan.
 - Oma väylä -kuntoutus oli suunniteltu toteuttaa pienemmälle asiakasryhmälle sen alkaessa vakiintuneena palveluna vuonna 2021. Kuntoutuksen rajaaminen yhteen vuoteen perustui kustannusten säästämiseen, toimenpiteen avulla kuntoutusta pystyttiin tarjoamaan useammalle asiakkaalle kertaluonteisesti.

Uudistuvan palvelun rakennetta suunniteltaessa on huomioitu Oma väylä -kuntoutusta edeltävän hankkeen tuloksia ja suosituksia. Kuntoutuspalveluun tehtävät muutokset ovat välttämättömiä, sillä niillä pyritään a) turvaamaan palvelun jatkuminen ja b) mahdollistamaan kuntoutukseen osallistuminen ja tätä kautta työelämään kiinnittyminen mahdollisimman monelle Oma väylä -kuntoutukseen pääsyn kriteerit täyttävälle nuorelle.

- Onko kentältä tullut palaute otettu huomioon näitä muutoksia tehtäessä? Nyt vaikuttaa, että ei ole, vaan on haluttu laskea kustannuksia yksipuolisesti palveluntuottajien ja asiakkaiden kustannuksella. Tämä ei ole oikein.
- Vastaus: Muutosten taustalla on Kelan kuntoutuksen neurokehityksellisten häiriöiden asiantuntijat, ja kehittämisessä on käytetty hyödyksi Oma väylä -kuntoutuksen tutkimukset sekä palvelusta kertynyt ymmärrys.
 - Alanko S ja Lämsä R. Oma väylä -kuntoutuksen kehittäminen. Kehittämistyö palveluntuottajien näkökulmasta. Kuntoutusta kehittämässä 5 | 2018.
 - Appelqvist-Schmidlechner K, Lämsä R, Tuulio-Henriksson A. Oman väylän kulkijat. Kelan neuropsykiatrisen kuntoutuksen aloittaneiden nuorten aikuisten psykososiaalinen hyvinvointi. Työpapereita 120 | 2017.
 - Appelqvist-Schmidlechner K, Lämsä R, Tuulio-Henriksson A. Nuorten neuropsykiatrisen Oma väylä -kuntoutuksen ryhmäkäynnit. Arviointitutkimus. Työpapereita 116| 2017.
 - Karhula, M., Seppänen-Järvelä, R., & Heinijoki, H. (2022). Oma väylä -kuntoutuksen implementaatio nuorten asiakkaiden ja palveluntuottajien arvioimana. Kuntoutus, 45(4), 20–38. <https://doi.org/10.37451/kuntoutus.125398>.
 - Heinijoki, H., Karhula, M., Seppänen-Järvelä, R., & Ukkola, I. (2023). Kelan Oma väylä -kuntoutuksen ytimessä konkreettiset askeleet tulevaisuuteen: Tuloksia kuntoutuksen toteutumisesta ja toimivuudesta. Kela. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20231109143716>.

- Tässä kuntoutusmuodossa vaaditaan paljon enemmän (moniammatillinen tiimi) kuin monessa muussa kuntoutuksessa ja tämä tulisi huomioida korvauksessa.
 - Vastaus: Uudistetun Oma väylä -kuntoutuksen hinnoissa on huomioitu palvelukuvauksen erityisvaatimukset (esim. moniammatillisuus ja laatuvaatimukset), mikä käy ilmi myös [Oma väylä -kuntoutuksen hintojen määrittelyn tekijät –esityksestä](#) (kela.fi).
- Voiko uuden ja vanhan palvelukuvauksen mukaisia läheisten ryhmiä yhdistää?
 - Läheisten ryhmätapaamisia ei voida yhdistää, sillä kyseessä on kaksi eri palvelua.
- Miksi uudessa palvelukuvauksessa on päädytty siihen, että psykologin ensimmäinen tapaaminen toteutetaan läsnätapaamisena?
 - Psykologin kasvokkaisella tapaamisella mahdollistetaan luotettava ja asiakaslähtöinen arvio asiakkaan toimintakyvystä ja kuntoutusmotivaatiosta.

- Saako ryhmää toteuttaa etänä pitkien välimatkojen alueella, jossa julkinen liikenne ei toimi ja opiskelijoilla ei ole autoa? Kuinka ryhmät toteutetaan näillä alueilla?
 - Vastaus: Ryhmiä ei voida toteuttaa etänä, ainoastaan yksittäinen asiakas voi poikkeuksellisesti osallistua ryhmätapaamiseen kuvapuheluna. Toimipisteen lisäksi palveluntuottajalla voi olla käytettävissä ryhmätapaamisia varten muu toimintayksikkö (ryhmätyötila) esimerkiksi toisella paikkakunnalla, jos se on sijainniltaan lähempänä ryhmään osallistuvia asiakkaita, kts. palvelukuvauksen kohta 7.1 Palveluntuottajan toimipisteessä sijaitsevat tilat.
 - Lähtökohtaisesti poikkeustapaukset määritellään asiakaskohtaisesti palveluntuottajan toimesta. Jos yksittäisen nuoren kohdalla päädyttäisiin toteuttamaan ryhmätapaamiset kokonaisuudessaan kuvapuheluna, on palveluntuottaja tällöin asiasta yhteydessä Kelaan.
- Kirjoitetaanko mittausten tulokset osaksi kuntoutuspalautea vai toimitetaanko niistä erillinen liite?
 - Vastaus: Palaute ja Gas-lomake palautetaan. Palautteessa voidaan referoida lyhyesti mittaustulokset.

Tilaisuudessa esitetyt kysymykset

- Kysymys vielä liittyen ensimmäisiin tapaamisiin, jossa tulee olla molemmat kuntouttajat työparista läsnä. Onko näiden ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrä määritelty tarkasti? Vai voiko se olla esim 2-4 tapaamista yhdessä. Entä voiko tässä tilanteessa toinen kuntouttajista olla etänä?
 - Vastaus: Ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrää ei ole määritelty. Molemmat työparin jäsenet ovat paikalla.
- Ensimmäisiin tapaamisiin liittyen, mitä hyötyä halutaan saavuttaa ensimmäisillä tapaamisilla, kun Kela haluaa niihin 2 työntekijän panoksen?
 - Vastaus: Yhdessä toteutettavat tapaamiset perustuvat nuoren etuun ja selkeään kuntoutuksen aloitukseen. Nuori ja työparin jäsenet pääsevät muodostamaan heti kuntoutuksen ensi hetkistä alkaen suhdettaan ja työpari näkemyksiään nuoren tilanteesta.
- Parikin psykologia on ollut sitä mieltä, että haluavat tehdä BDI -kyselyn itse. Onko se tarkoituksen mukaista, vai onko se työparin tehtävä tehdä alkutapaamisella?
 - Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti BDI-kysely toteutetaan kuntoutuksen alkuvaiheessa, ja psykologi osallistuu vähintään yhteen ensimmäisistä yksilöllisistä tapaamisista. Näin ollen psykologi toi tehdä kyselyn asiakkaan kanssa kuntoutuksen alkuvaiheessa.

- Miten toimitaan ryhmätapaamisten suhteen palvelukuvauksen muutosvaiheessa, jos/kun ryhmässä on asiakkaita vanhan ja uuden palvelukuvauksen piiristä? Vanhassa 10 tapaamista ja uudessa 8...
- Vastaus: Nyt päättyvän ja kesäkuussa alkavan Oma väylä -kuntoutuksen toteutusta ei tule yhdistää. Nykyiseen palveluun kuntoutuspäätöksen saaneiden (31.5 asti) asiakkaiden kuntoutus toteutetaan päättyvän palvelun palvelukuvauksen mukaisesti. 1.6.2025 ja sen jälkeen kuntoutuspäätöksen saaneiden asiakkaiden kuntoutus toteutetaan uuden palvelukuvauksen mukaisesti. Ryhmätapaamisia ei siis tule missään tapauksessa yhdistää.

Kiitos mielenkiinnostanne

Kela|Fpa[®]